

A minimálbér és a garantált bérminimum emelésére adott vállalati válaszok, árbevétellel és az értékesítési árakkal kapcsolatos várakozások 2021 októberében

2021/9

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI   Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

**A minimálbér és a garantált bérminimum emelésére adott vállalati válaszok, árbevétellel és az értékesítési árakkal kapcsolatos várakozások
2021 októberében**

MKIK GVI Kutatási Füzetek 2021/9

Az elemzést készítette:

Nábelek Fruzsina, ügyvezető, MKIK GVI
Tóth Katalin, elemző, MKIK GVI

Kutatásvezető:

Nábelek Fruzsina, ügyvezető, MKIK GVI
e-mail: fruzsina.nabelek@gvi.hu

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Budapest

A kézirat lezárva: 2021. december 9.

Cím: MKIK GVI
1054 Budapest, Szabadság tér 7.
Tel: 235-05-84
e-mail: gvi@gvi.hu
Internet: <http://www.gvi.hu>

Tartalom

Ábrajegyzék.....	4
Bevezetés.....	6
Összefoglaló.....	7
A bérek alakulása 2021-ben és az ezzel kapcsolatos jövő évi várakozások.....	9
A minimálbér és a garantált bérminimum emelésére adott vállalati válaszok.....	9
Bruttó bérek változása 2021-ben és 2022-ben.....	14
Árbevételrel kapcsolatos várakozások.....	19
Árbevétel alakulása 2021-ben.....	19
Árbevételrel kapcsolatos várakozások 2022-re vonatkozóan	25
Belföldi értékesítési árak és exportárak várható alakulása a következő félévben.....	31

Ábrajegyzék

1.1. ábra: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2021-ben, százalék, N=1485–1506.....	10
1.2. ábra: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2021-ben, százalék, N=1532–1719.....	11
1.1. táblázat: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2021-ben, gazdasági ág szerint, százalék, N=1483–1615.....	12
1.2. táblázat: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2021-ben, tulajdonosi szerkezet szerint, százalék, N=1457–1590.....	13
1.3. táblázat: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2021-ben, exporttevékenység szerint, százalék, N=1451–1580.....	14
2.1. ábra: Bruttó bérek változása 2021-ben és 2022-ben, százalék, N ₂₀₂₁ =2061, N ₂₀₂₂ =1789.....	15
2.2. ábra: Bruttó bérek változása 2021-ben és 2022-ben létszámkategóriánként, százalék, N ₂₀₂₁ =2061, N ₂₀₂₂ =1789.....	16
2.3. ábra: Bruttó bérek változása 2021-ben és 2022-ben ágazonként, százalék, N ₂₀₂₁ =2059, N ₂₀₂₂ =1787.....	17
2.4. ábra: Bruttó bérek változása 2021-ben és 2022-ben tulajdonszerkezet szerint, százalék, N ₂₀₂₁ =2027, N ₂₀₂₂ =1760.....	18
3.1. ábra: Vállalkozás árbevételének alakulása 2021-ben, 2020-hoz képest, százalék (N=1992).....	19
3.2. ábra: Vállalkozás árbevételének alakulása 2021-ben, 2020-hoz képest a szerint, hogy mekkora volt a 2020-as éves nettó árbevétel, százalék.....	20
3.3. ábra: Vállalkozás árbevételének alakulása 2021-ben, 2020-hoz képest létszámkategóriák szerint, százalék.....	21
3.4. ábra: Vállalkozás árbevételének alakulása 2021-ben, 2020-hoz képest ágazatok szerint, százalék.....	22
3.5. ábra: Vállalkozás árbevételének alakulása 2021-ben, 2020-hoz képest tulajdonszerkezet és exporttevékenység szerint, százalék.....	23
3.1. táblázat: 2021-es éves árbevétel növekedésének mértéke 2020-hoz képest, azon vállalkozások körében, amelyek árbevétele növekedésre számítanak, százalékok átlaga.....	24
3.6. ábra: Vállalkozás árbevételének várható alakulása 2022-ben, 2021-hez képest, százalék (N=1782).....	25

3.7. ábra: Vállalkozás árbevételének várható alakulása 2022-ben, 2021-hez képest a szerint, hogy mekkora volt a 2020-as éves nettó árbevétel, százalék.....	26
3.8. ábra: Vállalkozás árbevételének várható alakulása 2022-ben, 2021-hez képest létszámkategóriák szerint, százalék.....	27
3.9. ábra: Vállalkozás árbevételének várható alakulása 2022-ben, 2021-hez képest ágazatok szerint, százalék.....	28
3.10. ábra: Vállalkozás árbevételének várható alakulása 2022-ben, 2021-hez képest tulajdonszerkezet és exporttevékenység szerint, százalék.....	29
3.2. táblázat: 2022-es várható éves árbevétel növekedésének mértéke 2021-hez képest azon vállalkozások körében, amelyek árbevétel növekedésre számítanak, százalékok átlaga.....	30
4.1. ábra: A hazai vállalkozások percepciója a belföldi értékesítési áraik következő félévben várható alakulásáról 2000. április és 2021. október között, százalék.....	31
4.2. ábra: A hazai vállalkozások percepciója a belföldi értékesítési áraik következő félévben várható alakulásáról 2021 októberében, létszámkategóriák szerint, százalék.....	32
4.3. ábra: A hazai vállalkozások percepciója a belföldi értékesítési áraik következő félévben várható alakulásáról 2021 októberében, ágazatok szerint, százalék.....	33
4.4. ábra: Az exporttevékenységet folytató hazai vállalkozások percepciója a külföldi értékesítési áraik (exportáraik) következő félévben várható alakulásáról 2000. április és 2021. október között, százalék.....	34

Bevezetés

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) elemzésében a hazai vállalkozások üzleti helyzetét vizsgálja a bérek, az árbevétel és a belföldi- és exportárak változása szempontjából. Az elemzés a bérek kapcsán kitér a 2021-es béremelésekre és a vállalkozások jövő évre vonatkozó béremelési terveire, valamint a 2021-es minimálbér emelésre adott reakcióira. Az árbevétellel kapcsolatban megvizsgáljuk a vállalkozások idei árbevételének alakulását és a 2022-re vonatkozó várakozásait, illetve a cégvezetők belföldi és külföldi értékesítési árai alakulásával kapcsolatos várakozásait. Az elemzés a GVI 2021. októberi konjunktúrafelvételének adatain alapul, melynek részeként 2214 hazai vállalkozást kérdeztünk üzleti helyzetükkel kapcsolatban. Az elemzésben a bérek, az árbevétel és az értékesítési árak alakulásának vizsgálata során úgy súlyoztunk, hogy a válaszoló vállalatok mintája a bruttó hozzáadott értékhez való hozzájárulás szempontjából tekinthető reprezentatívnak, a régiók és a foglalkoztatottak száma szerint. A minimálbéremelésre adott reakciók esetében a regisztrált vállalkozások számának szempontjából súlyoztunk, a minta így a regisztrált vállalkozások ágazat és létszámkategória szerinti megoszlására vonatkozóan reprezentatív. Az elemzésben a súlyozatlan elemszámokat tüntetjük fel.

Összefoglaló

A bérek alakulása 2021-ben és az ezzel kapcsolatos jövő évi várakozások

A hazai cégek kétharmada az üzleti stratégiája módosításával kezelte 2021-ben a minimálbér emelést: ennek keretében elhalasztotta a korábban tervezett beruházásait, illetve a tervezett létszámfelvételt, vagy emelte/emeli termékei árát. A vállalkozások 27%-a hozott a foglalkoztatásra vonatkozó lépéseket: ezeknél a cégeknél már sor került, vagy sor fog kerülni elbocsátásokra, a munkakörök, feladatok módosítására, vagy arra, hogy részmunkaidős foglalkoztatássá alakítják át a béremelésben érintett dolgozók foglalkoztatását. Azon vállalkozások aránya, amelyek az érintett dolgozók béren kívüli juttatásainak vagy mozgóbérének csökkentése mellett döntöttek a minimálbér emelésének hatására, 21%. A vizsgált lépések közül a legnagyobb arányban az áremelést említették a válaszadók: a cégek több, mint fele (54%) emelte vagy fogja még idén emelni az árait a minimálbér emelésre reagálva. Az elbocsátás a legkevésbé használt eszköz, a cégek 8%a hajtott végre ilyet.

2021-ben a vállalkozások többségénél (76%) nőttek a bérek, míg 22%-uknál nem változtak, és mindössze 2%-uk számolt be arról, hogy csökkentek a bérek a cégnél. 2022-re vonatkozóan a cégek 81%-a tervez béremelést, 18% jelezte, hogy nem tervez változtatni a béreken, míg a cégek 1%-a csökkenésre számít.

A vállalatméret növekedésével nő azoknak a cégeknek az aránya, amelyek 2021-ben bért emeltek, illetve 2022-ben béremelést terveznek. Az egyes gazdasági ágazatok közül az egyéb szolgáltatások területén működő vállalkozások között a legalacsonyabb, az ipari cégek körében pedig a legmagasabb a béremelést végrehajtó és tervező vállalkozások aránya. 2021-ben a szolgáltató cégek 4%-ánál csökkentek a bérek, 37%-uknál nem változtak, inflációt meghaladó béremelést pedig 36%-uk hajtott végre. 2022-re vonatkozóan ugyanakkor az egyéb szolgáltatást végzők várakozásai optimistábbnak mondhatóak: 71%-uk béremelést tervez, 25%-uk 1–5% közöttit, 35%-uk 6–10% közöttit, 11%-uk pedig 10% felettit. Az ipari cégek között 2021-ben mindössze 8% nem tudta emelni a béreket (1%-uknál csökkentek is a bérek), 2022-re vonatkozóan pedig 8% számít arra, hogy nem változnak a cégnél a bérek. Az építőipari vállalkozásoknak idén körülbelül harmada (29%) nem emelt a béreken, ugyanakkor körükben volt a legmagasabb azon cégek aránya, amelyek 10% feletti béremelést hajtottak végre. 2022-ben legnagyobb részük (46%) arra számít, hogy 6–10%-os béremelést tud végrehajtani. A kereskedelmi cégek körében a béremelést végrehajtók aránya 2021-ben 83% volt, legnagyobb részük 6–10% közötti emelést vezetett be (40%). 2022-re vonatkozóan 88%-uk tervez béremelést, legnagyobb részük (46%), hasonlóan 2021-hez, 6–10% közöttit.

A tisztán hazai tulajdonú vállalkozások idén jelentősen nagyobb arányban csökkentették vagy fagyasztották be a béreket, mint a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek. 2022-ben a hazai

tulajdonú vállalkozások 2%-a számít a bérek csökkenésére, 23% nem változtatna a béreken, míg 75% béremelést tervez. A külföldi tulajdonban lévő cégek nagytöbbsége béremelést tervez, többségük az inflációt meghaladó mértékben. Hasonló módon az exportáló cégek nagyobb arányban hajtottak végre béremelést 2021-ben, illetve terveznek béremelést jövőre, mint a csak hazai piacra termelő vállalkozások.

Árbevétellel kapcsolatos várakozások

A vállalkozások több, mint fele arról számolt be, hogy a 2021-es árbevétele magasabb, mint az előző évi, a cégek negyedénél nem változott, illetve 15%-uk csökkenésről számolt be 2020-hoz képest. A 2022-es évre a vállalkozók bizakodóan tekintenek, 55%-uk számít arra, hogy 2021-hez képest vállalkozása éves árbevétele nőni fog, 34% szerint nem fog változni, és 11% mondta azt, hogy csökkeni fog.

Minél nagyobb egy vállalat, annál inkább tapasztalt 2021-ben árbevétel növekedést, illetve számít erre 2022-ben. Legnagyobb arányban az ipari cégek árbevétele nőtt idén, amelyeket követnek a kereskedelem területén tevékenykedő vállalatok, majd a szolgáltatási szektorban működők. Az építőipari vállalatoknál a legalacsonyabb azoknak a cégeknek az aránya, amelyeknek nőtt az árbevétele, de az építőiparban a vállalatok közel fele szerint 2021-ben az előző évhez képest nem változott az árbevétele. Ágazatok szerint a 2022-re vonatkozó becslések hasonlóak, mint az ideiek. A tisztán hazai tulajdonú cégek alacsonyabb arányban realizáltak 2021-ben, illetve becsülnék 2022-re árbevétel-növekedést, mint a részben vagy teljesen külföldi tulajdonú vállalatok. Magasabb arányban érték el árbevétel-növekedést idén és számítanak erre jövőre az exporttevékenységet folytató cégek, mint a nem exportálók.

Azok a vállalkozások, amelyek növekedésről számoltak be 2021-es éves árbevételükben, átlagosan 23%-os növekedéssel kalkulálnak. A 2022-es évre vonatkozóan a növekedés átlagos mértéke a növekedést prognosztizáló vállalatok esetén 15%.

Belföldi értékesítési árak és exportárak várható alakulása a következő félévben

2021 októberében a válaszadók 74%-a gondolta úgy, hogy a következő fél évben nőni fognak a belföldi értékesítési árak, 14 százalékponttal többen, mint 2021 áprilisában és 19 százalékponttal többen, mint egy évvel ezelőtt. A vállalkozók 38%a számít arra, hogy az inflációval azonos mértékben fognak nőni a cége hazai értékesítési árai. 22%uk szerint az inflációnál nagyobb mértékű lesz a belföldi értékesítési árak növekedése, ami a vizsgálat története során¹ a legmagasabb értéket jelenti. Az exportáló vállalatok 49%a ítélte meg úgy, hogy nőni fognak a külföldi értékesítési árak, ami a vizsgálat történetében az export árak emelkedésének legmagasabb értéke.

---

¹ GVI 2000-2021

A bérek alakulása 2021-ben és az ezzel kapcsolatos jövő évi várakozások

A minimálbér és a garantált bérminimum emelésére adott vállalati válaszok

A hazai vállalkozások minimálbér emelésére adott reakciói kapcsán felmérésünkben kilenc olyan lépést vizsgálunk, amelyekre a minimálbér, illetve a szakképzetteknek járó garantált bérminimum 2021. februártól történő emelése² után sor kerülhet egy Magyarországon működő vállalkozásnál. Kérdésünk a következő volt:

A minimálbér 167.400 Ft-ra, illetve a szakképzettek garantált bérminimumának 219.000 Ft-ra való emelése nyomán sor került-e / sor fog-e kerülni a következő lépésekre az Önök cégénél 2021-ben? :

- *a bérfeszültségek elkerülése érdekében a minimum felett keresők bérét is emelik*
- *a tervezett létszámfelvétel elmarad*
- *elbocsátásokat hajtanak végre*
- *a tervezett beruházások elhalasztása*
- *módosítják a béremelésben érintett dolgozók munkakörét, feladatait*
- *részmunkaidős foglalkoztatásba teszik az érintett dolgozókat*
- *az érintett dolgozók egyéb juttatásainak (pl. cafeteria) csökkentése*
- *mozgóbérek (pl. jutalmak) csökkentése*
- *áremelést hajtanak végre*

A fenti lépések közül a legnagyobb arányban az áremelést említették a válaszadók: a cégek több, mint fele (54%) emelte vagy fogja még idén emelni az árait a minimálbér emelésre reagálva. A válaszadók 38%-a jelezte, hogy a tervezett beruházásokat elhalasztják. A vállalkozások 37%-a a bérfeszültségek elkerülése érdekében a minimum felett kereső munkatársak bérét is emelte. A válaszadók 34%-a jelezte, hogy a minimálbér emelésének hatására a cégénél a tervezett létszámfelvétel elmaradt. A vállalkozások ötöde döntött a mozgóbérek (pl. jutalmak) csökkentése mellett. 18%-uk részmunkaidős foglalkoztatásba tette az érintett dolgozókat, 16%-uk pedig módosította a béremelésben érintett dolgozók feladatait, munkakörét. A cégek 14%-a döntött a béremelésben érintett dolgozók egyéb juttatásainak csökkentése mellett. A legkevésbé jellemző reakció az elbocsátások végrehajtása: ezt mindössze a cégek 8%-a jelölte meg.

---

² Lásd: 20/2021. (I. 28.) Korm. rendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2100020.kor>

1.1. ábra: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2021-ben, százalék, N=1485–1506

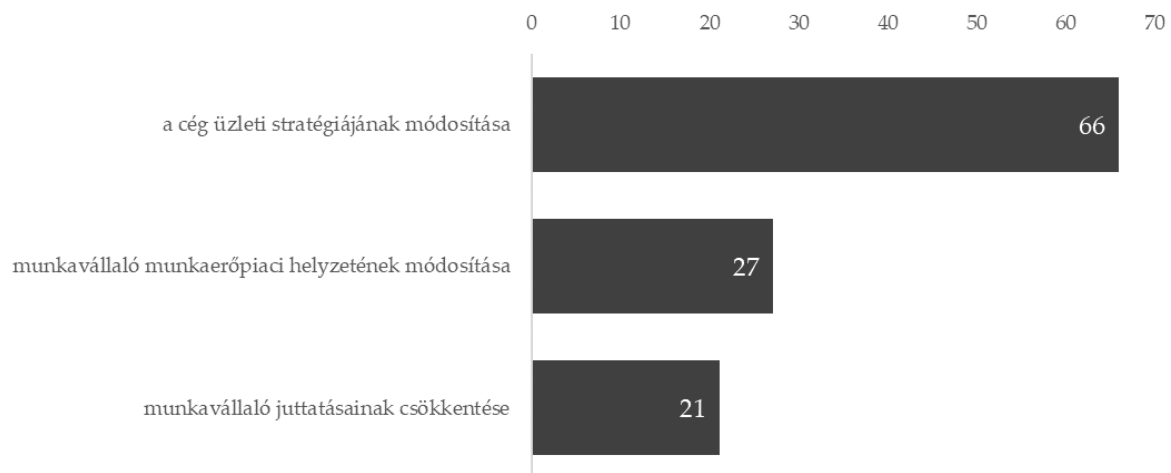

Forrás: GVI 2021

Megjegyzés: A válaszadók több választ is megjelölhettek.

A fenti eszközök összegzése azt mutatja, hogy a cégek kétharmada az üzleti stratégiája módosításával kezelte 2021-ben a minimálbér emelést: ennek keretében elhalasztotta a korábban tervezett beruházásait, illetve a tervezett létszámfelvételt, vagy emelte/emeli termékei árát. A vállalkozások 27%-a hozott a foglalkoztatásra vonatkozó lépéseket: ezeknél a cégeknél már sor került, vagy sor fog kerülni elbocsátásokra, a munkakörök, feladatok módosítására, vagy arra, hogy részmunkaidős foglalkoztatással alakítják át a béremelésben érintett dolgozók foglalkoztatását. Azon vállalkozások aránya, amelyek az érintett dolgozók béren kívüli juttatásainak vagy mozgóbérének csökkentése mellett döntöttek a minimálbér emelésének hatására, 21%.

1.2. ábra: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2021-ben, százalék, N=1532–1719

Forrás: GVI 2021

Megjegyzés: A válaszadók több választ is megjelölhettek.

A vizsgált kilenc lépés bevezetésében való érintettség szempontjából a vállalatméret növekedésével csökkenő tendencia tapasztalható: látható, hogy az 50 főnél kisebb méretű vállalkozások nagyobb mértékben, míg a nagyobb cégek kisebb mértékben hajtották végre, illetve tervezik végrehajtani a vizsgált intézkedéseket. Ez alól kivételt jelent a minimum felett keresők bérének emelése a bérfeszültség elkerülése érdekében, amit a 10–49 fő és az 50–249 fő között foglalkoztató cégek rendre 67%-a, a 250 fő feletti cégeknek pedig közel 100%-a lépett meg, míg a 10 fő alatti foglalkoztatóknak 36%-a emelte a minimum felett keresők bérét is. Emellett az áremelések bevezetése tekintetében nem figyelhető meg szignifikáns különbség a különböző létszámkategóriájú cégek között.

A leggyakrabban alkalmazott eszközök mindegyik létszámkategóriában az áremelés, a minimum felett keresők bérének emelése, valamint a tervezett beruházások elhalasztása. A tervezett beruházásokat ugyanakkor legnagyobb arányban a 10 fő alatti cégek (39%) halasztották vagy halasztják el, míg a 10–49 fő közötti vállalkozások kevesebb, mint harmada (29%), az 50–249 fő közöttieknek pedig kevesebb, mint hatoda (14%) alkalmazta ezt az eszközt (a 250 fő feletti cégek nem halasztottak el beruházást a minimálbér emelése miatt). A létszámfelvételek elhalasztása esetében hasonló arányok figyelhetők meg: a 10 fő alattiak 35%-a, a 10–49 fő közöttiek 26%-a, az 50–249 fő közötti cégek 14%-a döntött emellett, míg a 250 fő feletti cégek nem alkalmazták ezt az eszközt. Elbocsátásokat csak a mikro- (8%-uk) és a kisvállalkozások (7%-uk) hajtottak vagy hajtának végre a béremelések hatására. A részmunkaidős foglalkoztatás, illetve a juttatások csökkentése szintén ezekre a cégekre jellemző.

A gazdasági ágazatok szerinti bontás azt mutatja, hogy a béremelés hatására leginkább az építőipar területén tevékenykedő vállalkozások hajtották végre vagy tervezik még idén végrehajtani a vizsgált lépéseket. A tervezett létszámfelvételek legnagyobb arányban az építőipari (43%) és az ipari (42%) cégeknél maradtak vagy maradnak el. Az érintett dolgozók mozgóbérének (24%) illetve egyéb juttatásainak (20%) csökkentése mellett szintén az építőipari cégek döntenek a legmagasabb arányban. Az érintett dolgozók munkaköreit leggyakrabban a kereskedelmi (21%) és az építőipari (20%) cégeknél módosítják. Elbocsátásokat a legnagyobb arányban az ipari (12%) cégeknél hajtottak végre. Ugyanakkor a minimum felett keresők bérének emelését legnagyobb arányban szintén az ipari cégeknél (51%) lépték meg, míg legkisebb arányban a gazdasági szolgáltatásokat végző vállalkozások (32%) alkalmazták ezt az eszközt. A minimálbér emelés hatására az árakat az ipari, az építőipari és a kereskedelmi cégek 61–62%-a, míg a gazdasági szolgáltatók 51%-a emelte.

1.1. táblázat: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2021-ben, gazdasági ág szerint, százalék, N=1483–1615

	Ipar	Építőipar	Kereskedelem	Gazdasági szolg.
a bérfeszültségek elkerülése érdekében a minimum felett keresők bérét is emelik	51	45	47	32
a tervezett létszámfelvétel elmarad	42	43	35	32
elbocsátásokat hajtanak végre	12	6	8	8
a tervezett beruházások elhalasztása	36	39	41	38
módosítják a béremelésben érintett dolgozók munkakörét, feladatait	18	20	21	15
részmunkaidős foglalkoztatásba teszik az érintett dolgozókat	19	18	19	17
az érintett dolgozók egyéb juttatásainak csökkentése	16	20	14	13
mozgóbérek csökkentése	14	24	22	19
áremelés	62	61	61	51

Forrás: GVI 2021

A vállalatok tulajdonszerkezete szerinti vizsgálva egyes eszközök alkalmazásában szignifikáns különbségek figyelhetők meg a tisztán hazai, illetve a részben/döntően külföldi tulajdonú vállalatok között. A minimum felett keresők bérét a részben/döntően külföldi tulajdonú vállalkozások jelentősen nagyobb arányban (86%) emelték, mint a tisztán hazai tulajdonú cégek (36%). A külföldi tulajdonú cégek emellett nem vezettek be részmunkaidős foglalkoztatást az érintett munkavállalóknál, míg a tisztán hazai tulajdonú vállalkozások 17%-a tett így. A mozgóbérek csökkentése (20%) illetve a létszámfelvételek elhalasztása (35%)

mellett szintén nagyobb arányban döntöttek a hazai tulajdonúak, mint a külföldi tulajdonú vállalkozások (rendre 9% és 23%).

1.2. táblázat: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2021-ben, tulajdonosi szerkezet szerint, százalék, N=1457–1590

	Tisztán hazai tul.	Részbén/döntően külföldi tul.
a bérfezültségek elkerülése érdekében a minimum felett keresők bérét is emelik	36	86
a tervezett létszámfelvétel elmarad	35	23
elbocsátásokat hajtanak végre	8	8
a tervezett beruházások elhalasztása	38	23
módosítják a béremelésben érintett dolgozók munkakörét, feladatait	16	21
részmunkaidős foglalkoztatásba teszik az érintett dolgozókat	17	0
az érintett dolgozók egyéb juttatásainak csökkentése	14	13
mozgóbérek csökkentése	20	9
áremelés	53	54

Forrás: GVI 2021

Az exporttevékenység szerinti bontás mentén kirajzolódik, hogy a minimálbéremelés kevésbé érinti a vizsgált intézkedések szempontjából az exportáló cégeket, mint a kizárólag hazai piacra termelő vállalkozásokat. A nem exportáló, valamint a részben exportáló cégeknek egyaránt nagyobb arányban kell, illetve kellett lépéseket tenni a béremelés következményeként. A nem exportáló cégek szignifikánsan nagyobb arányban halasztották el a létszámfelvételeket (36%) és a beruházásaikat (39%), illetve magasabb arányban döntöttek az érintett dolgozók juttatásainak (15%) és mozgóbéreinek (20%) csökkentése mellett, mint az exportra is termelő cégek.

1.3. táblázat: Azon vállalkozások aránya, amelyeknél a minimálbér, illetve a garantált bérminimum emelése nyomán sor került / sor fog kerülni a felsorolt lépésekre 2021-ben, exporttevékenység szerint, százalék, N=1451–1580

	Nem exportáló	Exportáló
a bérfezültségek elkerülése érdekében a minimum felett keresők bérét is emelik	36	43
a tervezett létszámfelvétel elmarad	36	26
elbocsátásokat hajtanak végre	8	4
a tervezett beruházások elhalasztása	39	25
módosítják a béremelésben érintett dolgozók munkakörét, feladatait	16	15
rész munkaidős foglalkoztatásba teszik az érintett dolgozókat	18	17
az érintett dolgozók egyéb juttatásainak csökkentése	15	9
mozgóbérek csökkentése	20	16
áremelés	54	48

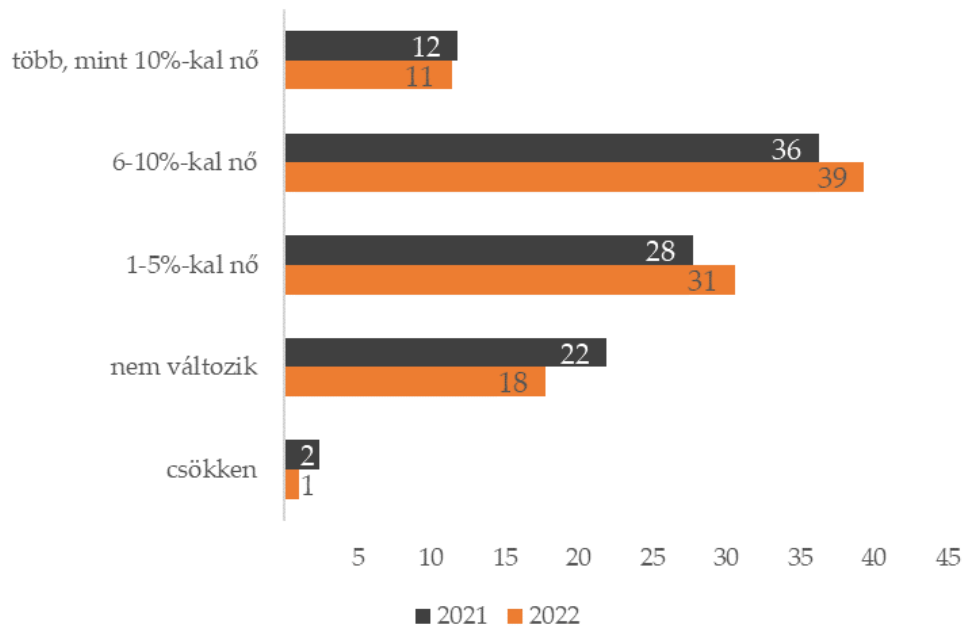
Forrás: GVI 2021

Bruttó bérek változása 2021-ben és 2022-ben

2021-ben a vállalkozások többségénél (76%) nőttek a bérek, míg 22%-uknál nem változtak, és mindössze 2%-uk számolt be arról, hogy csökkentek a bérek a cégnél. A béremelés mértéke a vállalkozások 36%-ánál átlagosan 6–10% volt, 28%-uk 1–5%-os béremelést, míg 12%-uk több, mint 10%-os béremelést hajtott végre. 2022-re vonatkozóan a cégek 81%-a tervez béremelést, 18% jelezte, hogy nem tervez változtatni a béreken, míg a cégek 1%-a csökkenésre számít. A vállalkozások várakozásai a béremelés mértékével kapcsolatban némileg optimistábbak a 2021-ben megvalósult emelésekhez képest: 39%-uk 6–10%-os béremelést tervez, 31%-uk pedig legalább 1–5%-osat.

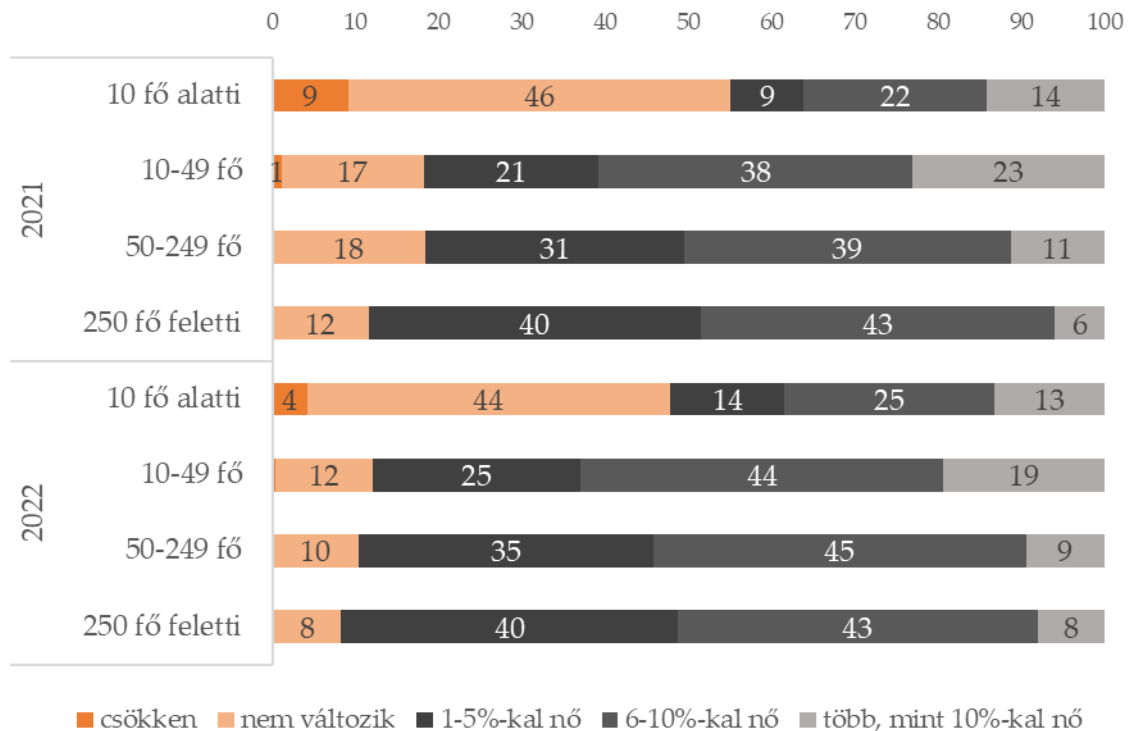
2.1. ábra: Bruttó bérek változása 2021-ben és 2022-ben, százalék, N₂₀₂₁=2061, N₂₀₂₂=1789

Forrás: GVI 2021

A vállalatméret növekedésével nő azoknak a cégeknek az aránya, amelyek 2021-ben bért emeltek, illetve 2022-ben béremelést terveznek. A 10 fő alatti cégek 9%-a 2021 során csökkentette a béreket, míg 46%-uknál nem volt változás, így mindössze 45%-uk hajtott végre béremelést idén. 2022-ben 52%-uk tervez béremelést. A 10 fő feletti létszámkategóriákban ezzel szemben a 2021-ben béremelést végrehajtó vállalkozások aránya rendre több, mint 80%, míg a jövőre béremelést tervezők aránya a 10–49 fős vállalkozások között 88%, az 50–249 fő közöttiek esetében 90% a 250 fő feletti vállalkozásoknál pedig 92%. A nagyobb, 10% feletti, béremelést végrehajtók, illetve tervezők aránya a 10–49 fős kisvállalkozásoknál a legmagasabb, 23%, illetve 19%.

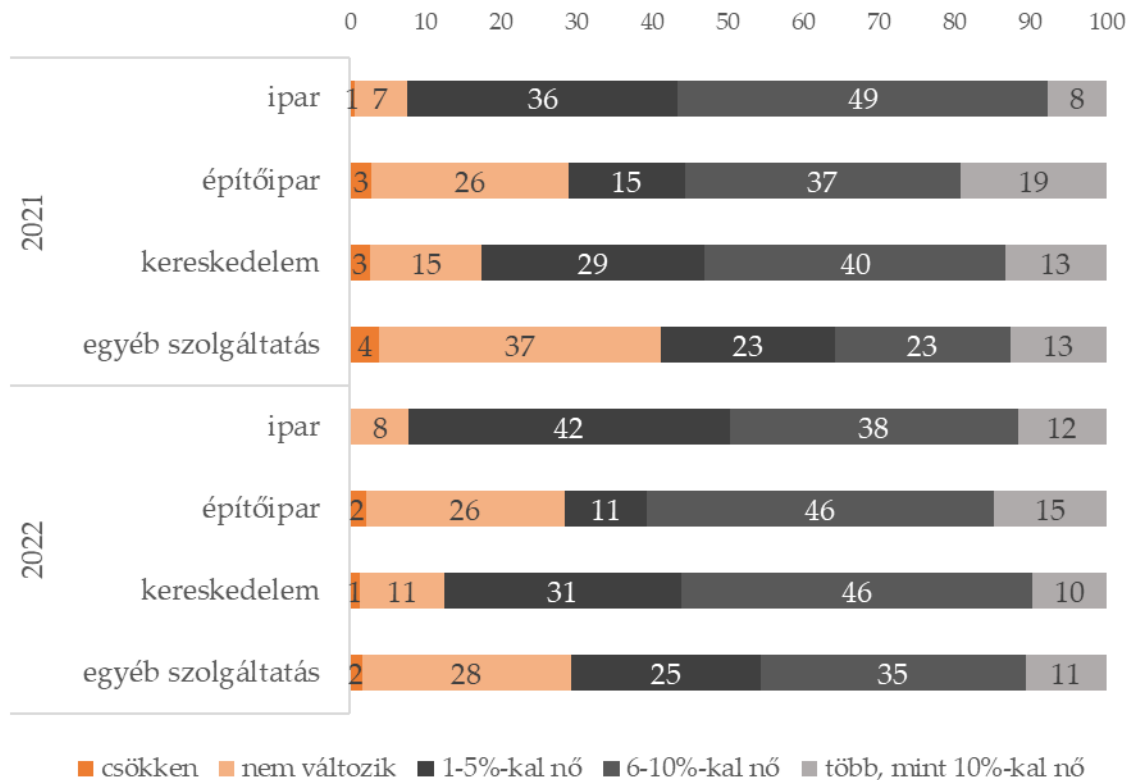
2.2. ábra: Bruttó bérek változása 2021-ben és 2022-ben létszámkategóriánként, százalék, N₂₀₂₁=2061, N₂₀₂₂=1789

Forrás: GVI 2021

Az egyes gazdasági ágazatok közül az egyéb szolgáltatások területén működő vállalkozások között a legalacsonyabb, az ipari cégek körében pedig a legmagasabb a béremelést végrehajtó és tervező vállalkozások aránya. 2021-ben a szolgáltató cégek 4%-ánál csökkentek a bérek, 37%-uknál nem változtak, inflációt meghaladó béremelést pedig 36%-uk hajtott végre. 2022-re vonatkozóan ugyanakkor az egyéb szolgáltatást végzők várakozásai optimistábbnak mondhatók: 71%-uk béremelést tervez, 25%-uk 1–5% közöttit, 35%-uk 6–10% közöttit, 11%-uk pedig 10% felettit. Az ipari cégek között 2021-ben mindössze 8% nem tudta emelni a béreket (1%-uknál csökkentek is a bérek), 2022-re vonatkozóan pedig 8% számít arra, hogy nem változnak a cégnél a bérek. Az építőipari vállalkozásoknak idén körülbelül harmada (29%) nem emelt a béreken, ugyanakkor körükben volt a legmagasabb azok aránya, akik 10% feletti béremelést hajtottak végre. 2022-ben legnagyobb részük (46%) arra számít, hogy 6–10%-os béremelést tud végrehajtani. A kereskedelmi cégek körében a béremelést végrehajtották aránya 2021-ben 83% volt, legnagyobb részük 6–10% közötti emelést vezetett be (40%). 2022-re vonatkozóan 88%-uk tervez béremelést, legnagyobb részük (46%), hasonlóan 2021-hez, 6–10% közöttit.

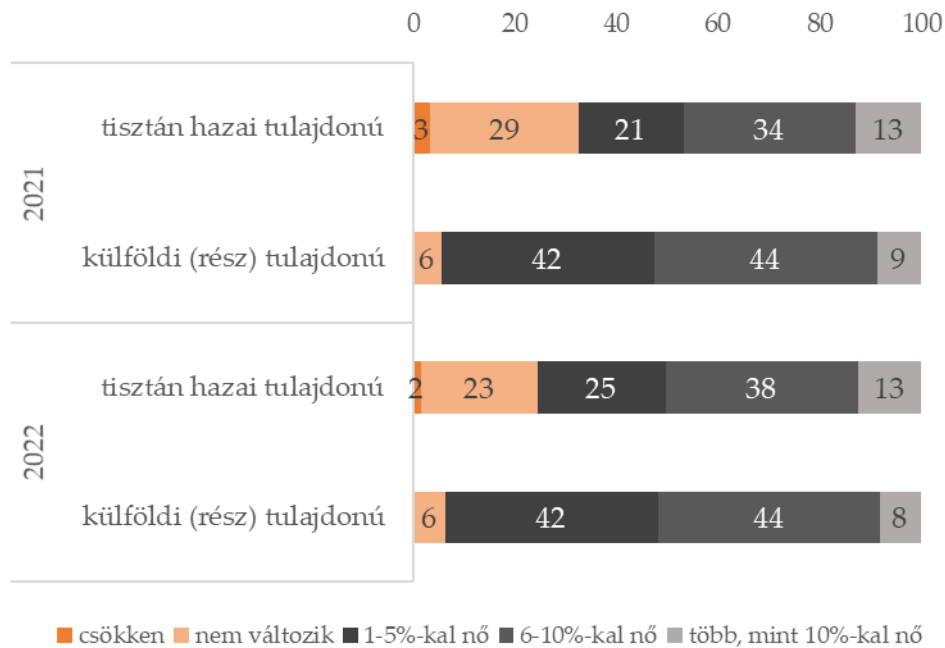
2.3. ábra: Bruttó bérek változása 2021-ben és 2022-ben ágazatonként, százalék,
N₂₀₂₁=2059, N₂₀₂₂=1787

Forrás: GVI 2021

Tulajdonszerkezet szerint a tisztán hazai tulajdonú vállalkozások idén jelentősen nagyobb arányban csökkentették (3 százalék) vagy fagyasztották be (29%) a béreket, mint a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek (0 és 6%). 2022-ben a hazai tulajdonú vállalkozások 2%-a számít a bérek csökkenésére, 23% nem változtatna a béreken, míg 75% béremelést tervez. A külföldi tulajdonban lévő cégek nagytöbbsége (94%) béremelést tervez, többségük az inflációt meghaladó mértékben.

2.4. ábra: Bruttó bérek változása 2021-ben és 2022-ben tulajdonszerkezet szerint, százalék, N₂₀₂₁=2027, N₂₀₂₂=1760

Forrás: GVI 2021

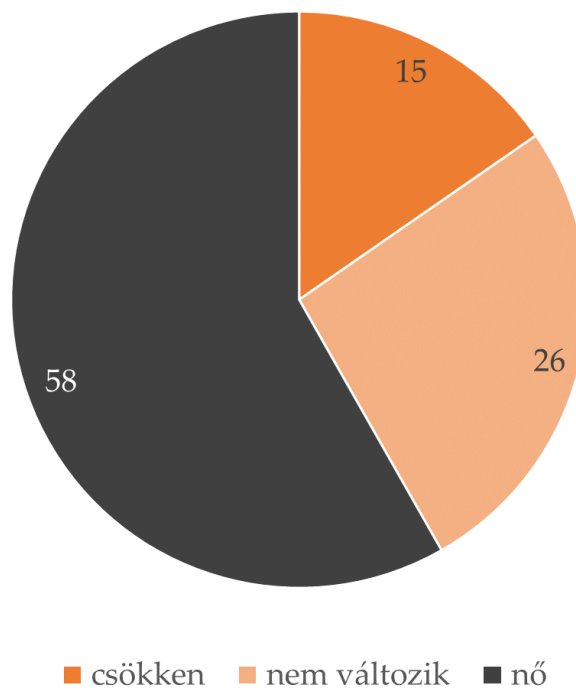
Hasonló módon az exportáló cégek nagyobb arányban hajtottak végre béremelést 2021-ben (89%-uk), illetve terveznek béremelést jövőre (92%-uk), mint a csak hazai piacra termelő vállalkozások (2021-ben 62%-uk vezetett be béremelést, 2022-re 71%-uk tervezi).

Árbevétellel kapcsolatos várakozások

Árbevétel alakulása 2021-ben

A vállalkozások több, mint fele arról számolt be, hogy a 2021-es árbevétele magasabb, mint az előző évi, a cégek negyedénél nem változik, illetve 15%-uk csökkenésről számolt be 2020-hoz képest.

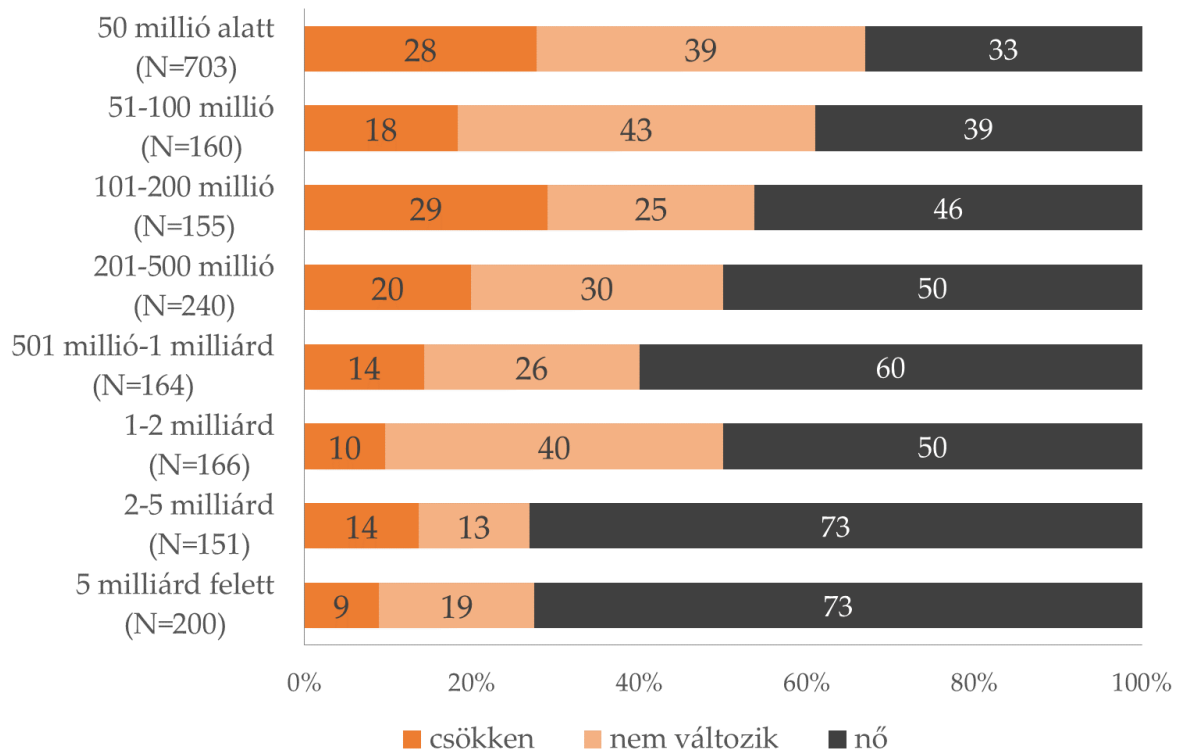
3.1. ábra: Vállalkozás árbevételének alakulása 2021-ben, 2020-hoz képest, százalék (N=1992)

Forrás: GVI 2021

A 2020-as árbevétel mértéke szerint képezett kategóriák alapján az látható, hogy a nagyobb árbevétellel rendelkező vállalkozások esetén magasabb azok aránya, amelyek árbevétel növekedésről számoltak be. A 2 milliárd forint feletti árbevétellel rendelkezőknél ez az arány 73%, a 200 millió és 2 milliárd forint közötti feletti árbevételű cégek esetén 50% vagy a feletti. Alacsonyabb árbevétellel rendelkező vállalatok esetén (200 millió forint alatti árbevétel) kevesebben kalkulálnak idén árbevétel növekedéssel.

3.2. ábra: Vállalkozás árbevételének alakulása 2021-ben, 2020-hoz képest a szerint, hogy mekkora volt a 2020-as éves nettó árbevétel, százalék

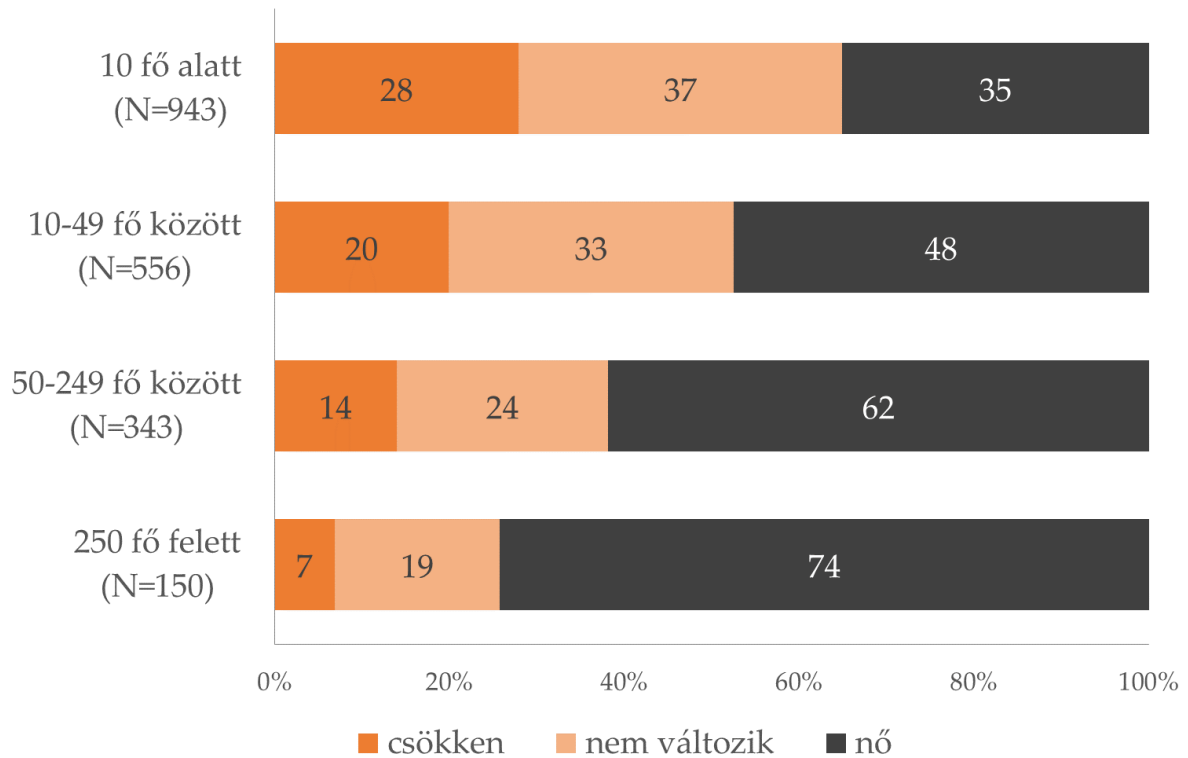

Forrás: GVI 2021

Létszámkategóriák szerint egyértelműen kirajzolódik, hogy minél nagyobb egy vállalat, annál inkább tapasztal árbevétel növekedést 2021-re vonatkozóan. A 10 fő alatti vállalatok csupán 35%-a, míg a 250 fő feletti cégek 74%-a 2021-ben árbevétel növekedéssel kalkulál. A kisvállalatok 48%-a számít idén árbevétel növekedésre az előző évhez képest, a középvállalkozásoknak pedig 62%-a.

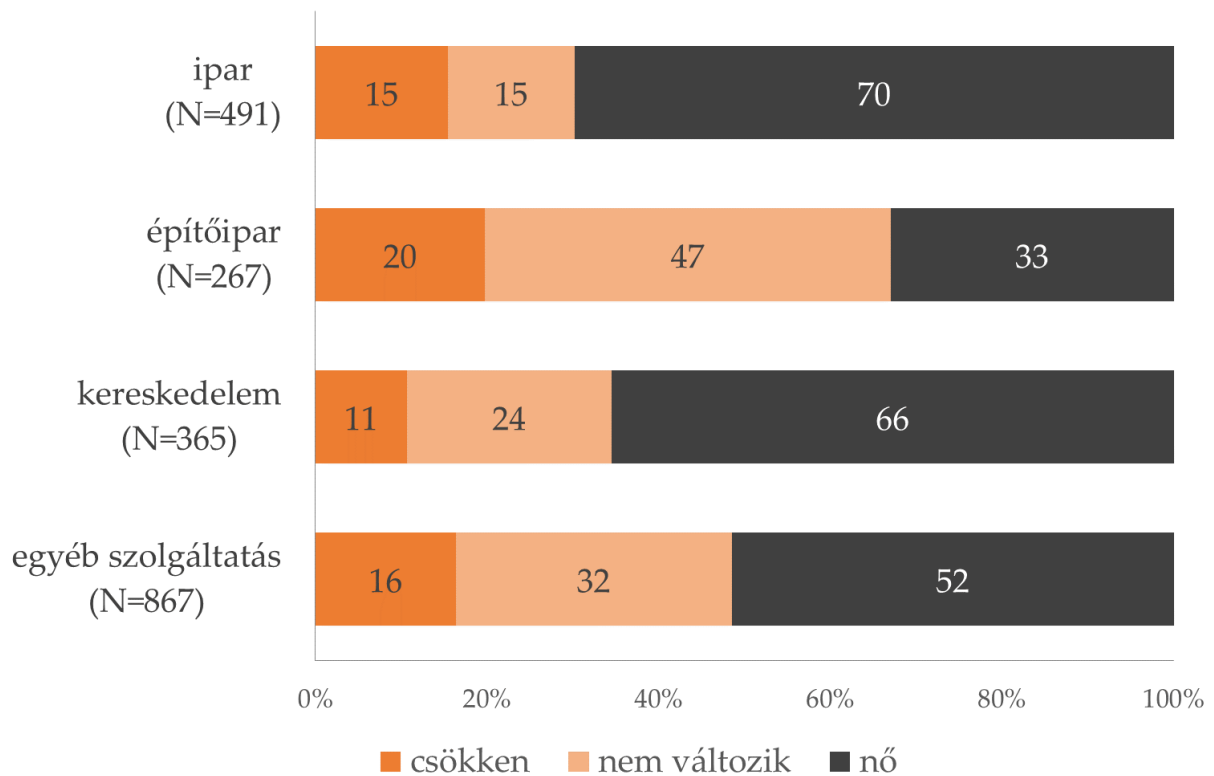
3.3. ábra: Vállalkozás árbevételének alakulása 2021-ben, 2020-hoz képest létszámkategóriák szerint, százalék

Forrás: GVI 2021

Legnagyobb arányban az ipari cégek számoltak be arról, hogy árbevételük idén nő 2020-hoz képest (70%), ezeket követik a kereskedelem területén tevékenykedő vállalatok (66%), majd a szolgáltatási szektorban működők (52%). Az építőipari vállalatoknál a legalacsonyabb azon cégek aránya (33%), amelyek az árbevételük növekedésével kalkulálnak. Az építőiparban a vállalatok közel fele számít 2021-ben arra, hogy az előző évhez képest nem változik az árbevétele.

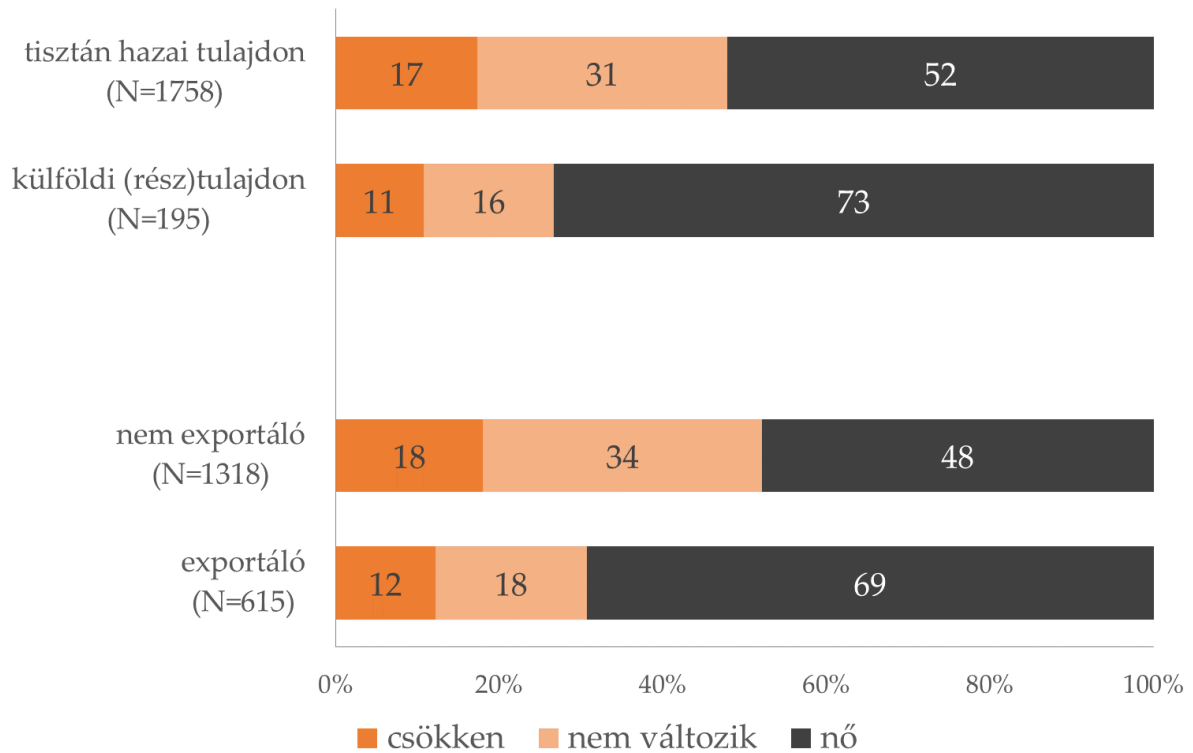
3.4. ábra: Vállalkozás árbevételének alakulása 2021-ben, 2020-hoz képest ágazatok szerint, százalék

Forrás: GVI 2021

A tisztán hazai tulajdonú cégek fele (52%) növekedésre számít a 2021-es árbevételére vonatkozóan az előző évihez képest, míg a részben vagy teljesen külföldi tulajdonú vállalatoknak közel háromnegyede (73%). Exporttevékenység szerint az látható, hogy árbevétel-növekedésről az exporttevékenységet folytató cégek magasabb arányban számolnak be (69%), mint a nem exportáló vállalatok (48%).

3.5 ábra: Vállalkozás árbevételének alakulása 2021-ben, 2020-hoz képest tulajdonszerkezet és exporttevékenység szerint, százalék

Forrás: GVI 2021

Azoktól a cégektől, amelyek növekedéssel számolnak a 2021-es árbevételükkel kapcsolatban, megkérdeztük azt is, hogy mekkora mértékű ez a növekedés a 2020-as árbevétel értékéhez képest. A vállalkozások 58%-a (a teljes mintán 914 vállalkozás) jelezte, hogy növekedésre számít³. Azok a vállalkozások, amelyek árbevétel-növekedéssel kalkulálnak, átlagosan 23%os növekedésre számítanak. Az ipari és exportáló cégek az átlagosnál kisebb mértékű növekedéssel számolnak: az ipari vállalatok átlagosan 18%ossal, míg az exportáló cégek átlagosan 17%ossal. Az átlagosnál lényegesen nagyobb mértékű növekedésről számolnak be a mikrovállalkozások (átlagosan 45%) és a nem exportáló vállalatok (átlagosan 33%). A nagyobb mértékű növekedést becsülő kategóriákban a becslés bizonytalansága magas.

3.1. táblázat: 2021-es éves árbevétel növekedésének mértéke 2020-hoz képest, azon vállalkozások körében, amelyek árbevétele növekedésre számítanak, százalékok átlaga

	N	Átlag	Szórás
Teljes minta	740	23	47
1–9 fő között	235	45	105
10–49 fő között	236	24	37
50–249 fő között	176	21	35
250 fő felett	93*	18	23
ipar	230	18	20
építőipar	78*	32	53
kereskedelem	154	20	25
egyéb szolgáltatás	276	30	72
tisztán hazai tulajdon	620	26	56
külföldi (rész)tulajdon	107	20	25
nem exportáló	402	33	56
exportáló	329	17	25

Forrás: GVI 2021

Megjegyzés: *100 alatti alacsony elemszám; **50 alatti nagyon alacsony elemszám

A megkérdezettek 15%-a, 402 vállalkozó válaszolta azt, hogy cégénél 2021-re 2020-hoz képest alacsonyabb éves nettó árbevételt könyvelhetnek el, melynek átlagos mértéke 25%.⁴

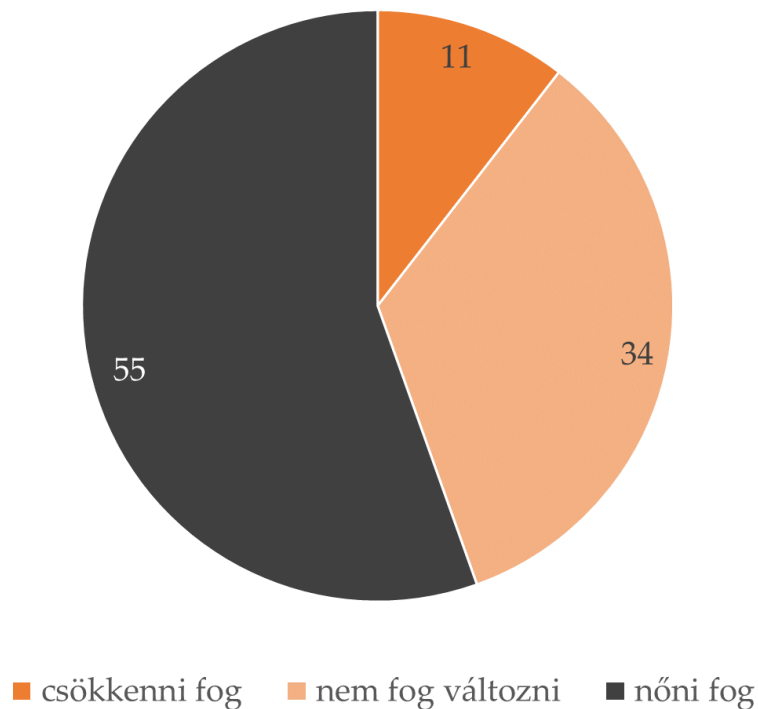
³ 740 cég (80 százalékuk) becsülte meg a 2021-es árbevételük növekedésének százalékos mértékét.

⁴ A csökkenés mértékére vonatkozóan 319 vállalkozás válaszolt. A létszámkategória, ágazat, tulajdonszerkezet, exporttevékenység és árbevétel szerinti bontásban az elemszámok alacsonyak (<50), így ezek szerint részletes elemzésre nem volt lehetőség.

Árbevétellel kapcsolatos várakozások 2022-re vonatkozóan

A 2022-es évre a vállalkozók bizakodóan tekintenek, 55%uk számít arra, hogy 2021-hez képest vállalkozása éves árbevétele nőni fog, 34% szerint nem fog változni és 11% mondta azt, hogy csökkenni fog.

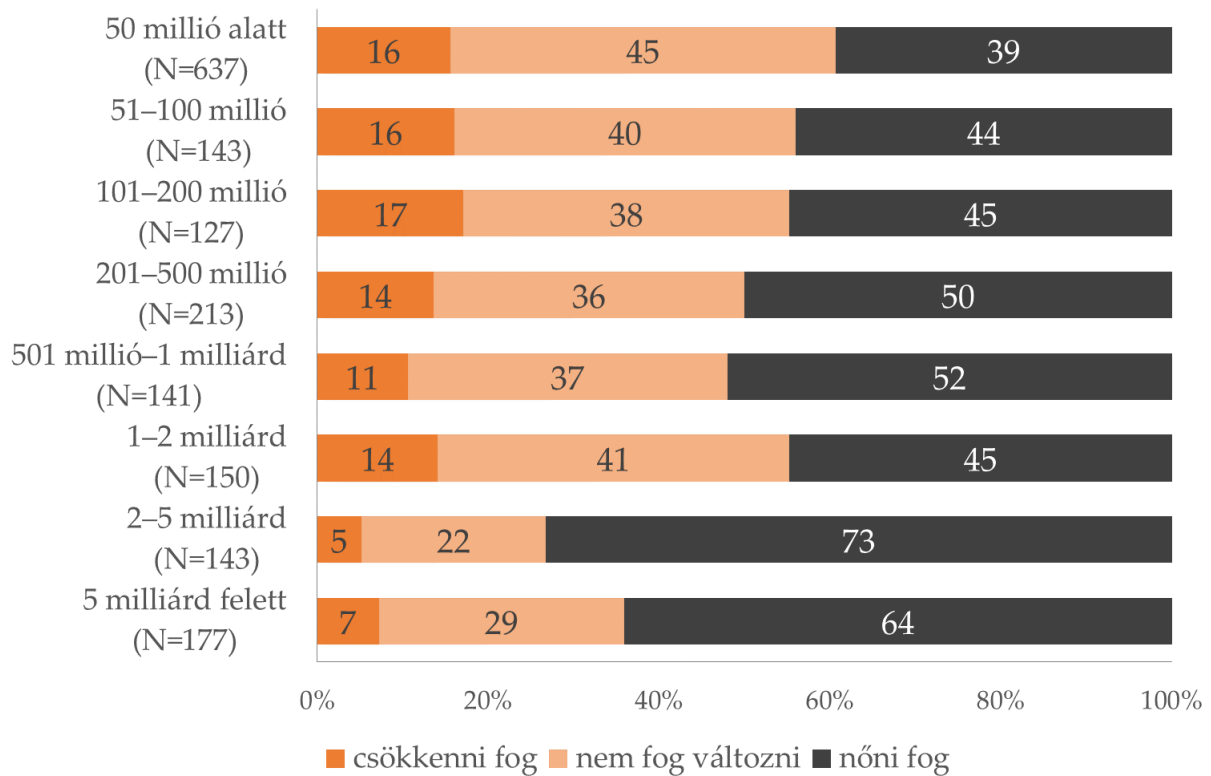
3.6. ábra: Vállalkozás árbevételének várható alakulása 2022-ben, 2021-hez képest, százalék (N=1782)

Forrás: GVI 2021

A 2020-as árbevétel kategóriák alapján az látható, hogy 2022-re vonatkozóan a nagyobb árbevételű vállalkozások bizakodóbbak, mint az alacsonyabb árbevételű cégek. A 2020-ban a 2 milliárd forintos vagy annál nagyobb éves árbevételt elkönyvelő vállalkozások több, mint 60%-a számít 2022-ben árbevétel-növekedésre. A 2 milliárd forint árbevétel alatti cégeknek is közel fele növekedésre számít, de esetükben magasabb azok aránya, akik szerint jövőre nem fog változni vagy csökkenni fog a vállalkozásuk árbevétele.

3.7. ábra: Vállalkozás árbevételének várható alakulása 2022-ben, 2021-hez képest a szerint, hogy mekkora volt a 2020-as éves nettó árbevétel, százalék

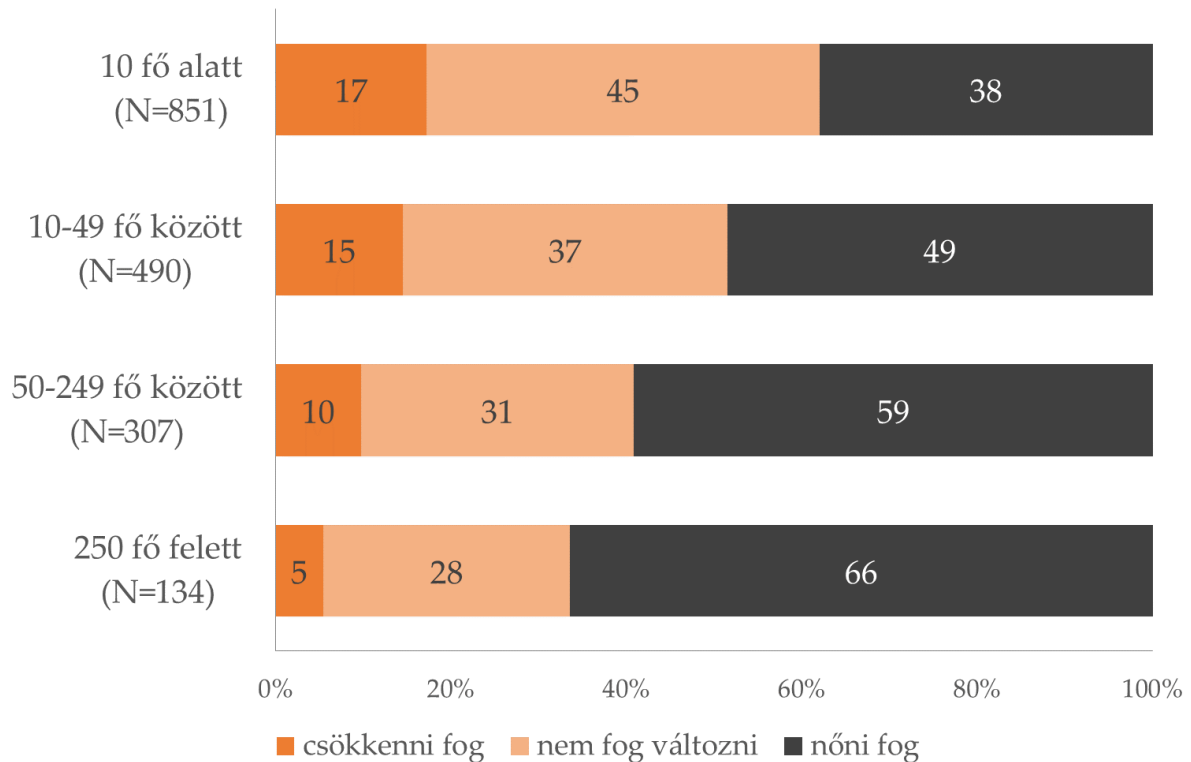

Forrás: GVI 2021

A mikrovállalkozások 38%-a számít növekedésre, és körükben a legmagasabb azok aránya, akik szerint 2022-es árbevételük nem fog változni (45%). A 10–49 főt foglalkoztató cégek 49%-a, az 50–249 főt foglalkoztatók 59%-a, a 250 fő feletti vállalkozásoknak pedig a 66%-a bizakodó a jövő évi árbevételükkel kapcsolatban.

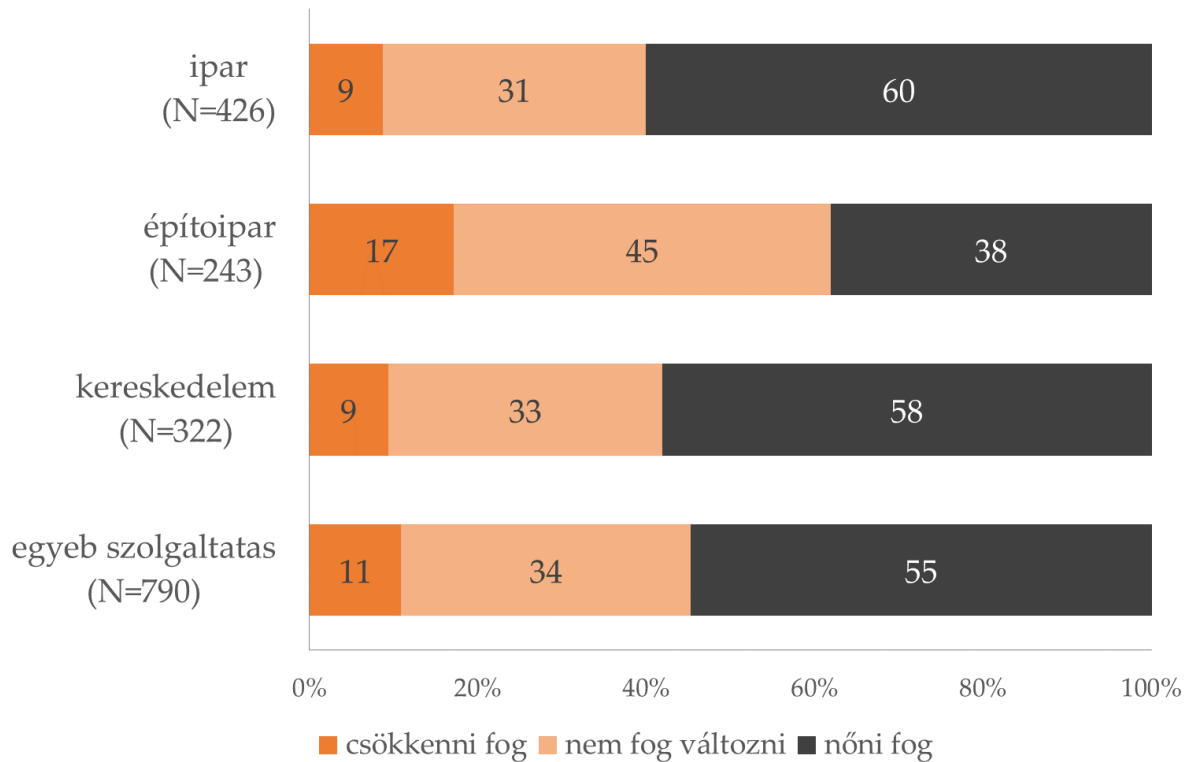
3.8. ábra: Vállalkozás árbevételének várható alakulása 2022-ben, 2021-hez képest létszámkategóriák szerint, százalék

Forrás: GVI 2021

A 2022-es várható árbevétellel kapcsolatban az iparban tevékenykedő vállalatok a legoptimistábbak: 60%-uk növekedésre számít, de hasonló mértékben optimisták a kereskedelemben dolgozók (58%) és a szolgáltatásban tevékenykedő cégek (55%). Ebben a három ágazatban a vállalatok valamivel több, mint 30%-a nem vár változást a 2022-es árbevételében. Az építőipari vállalatok nem ennyire bizakodóak a jövő évre vonatkozóan, 38%-uk számít árbevétel növekedésre, és az építőiparban tevékenykedő cégek között vannak a legnagyobb arányban, akik nem várnak árbevétel változást (45%) vagy csökkenést prognosztizálnak (17%).

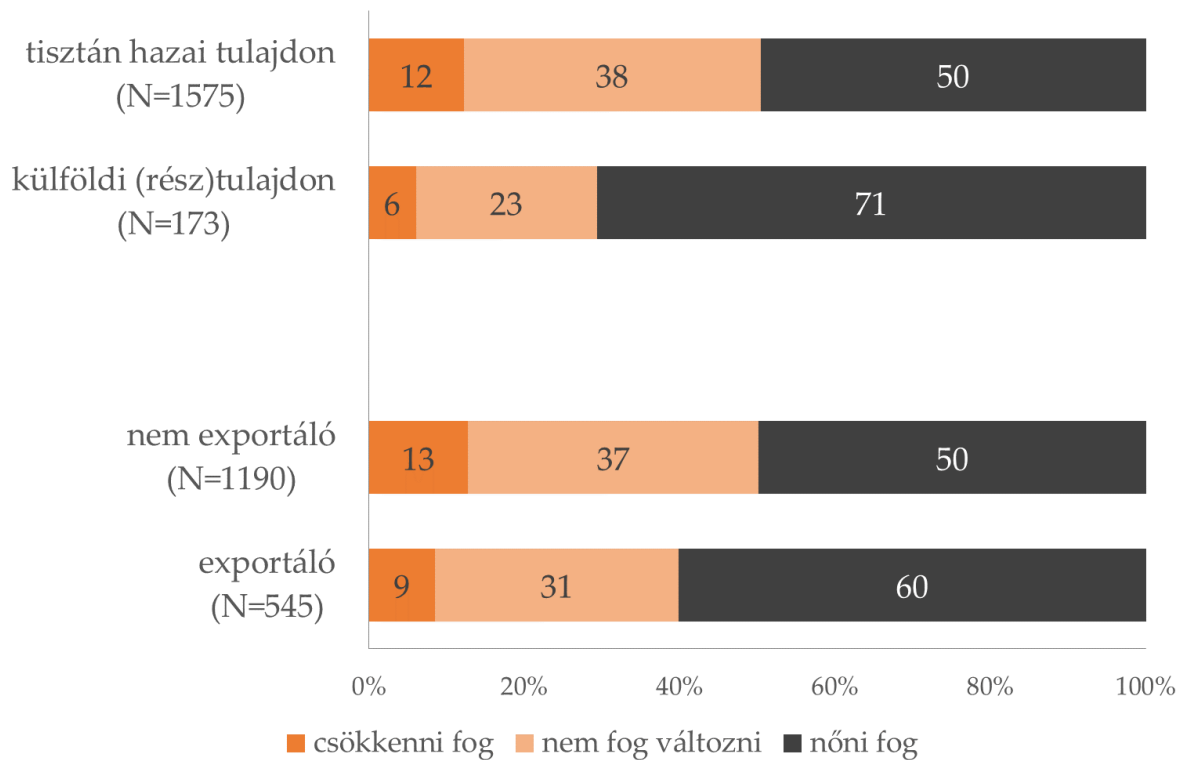
3.9. ábra: Vállalkozás árbevételének várható alakulása 2022-ben, 2021-hez képest ágazatok szerint, százalék

Forrás: GVI 2021

A 2022-es várható árbevétellel kapcsolatban a részben, vagy egészben külföldi tulajdonú cégek bizakodóbbak, 71%-uk árbevétel növekedésre számít, és csak 6%-uk gondolja azt, hogy 2021-hoz képest alacsonyabb lesz a vállalat árbevétele. A tisztán hazai tulajdonú cégek 12%-a számít csökkenésre, 38%-uk szerint 2022-ben ugyanakkora lesz az éves árbevételük, mint 2021-ben, míg 50%-uk növekedést vár. Az exportáló cégek többsége árbevétel növekedéssel kalkulál 2022-re vonatkozóan (60%), míg a nem exportáló cégeknek csak 50%-a számít növekedésre. Körülben (az exportáló cégekhez viszonyítva) több vállalat (37%) számít arra, hogy nem fog változni 2022-ben az éves árbevételük nagysága 2021-hez képest, míg 13%-uk csökkenésre számít.

3.10. ábra: Vállalkozás árbevételének várható alakulása 2022-ben, 2021-hez képest tulajdonszerkezet és exporttevékenység szerint, százalék

Forrás: GVI 2021

A vállalatok 2022-re vonatkozó árbevétellel kapcsolatos várakozásai idén októberben hasonló mintázatot mutatnak, mint a céges árbevétel alakulása 2021-ben árbevétel- és létszámkategóriák, ágazat, tulajdonszerkezet és exporttevékenység szerint.

A vállalkozások 55%-a (a teljes mintán 824 vállalkozás) számít 2022-ben magasabb éves árbevételre, mint 2021-ben. Körükben a 2022-es várható árbevétel növekedés átlagos mértéke 2021-hez képest 15%.⁵ Azon vállalatok közül, amelyek 2022-re árbevétel-növekedést várnak, az átlagosnál kisebb mértékű bővülést várnak a 250 fő feletti vállalatok (átlagosan 11%), az ipari (átlagosan 11%), a kereskedelemben tevékenykedő cégek (átlagosan 12%), a részben vagy egészben külföldi tulajdonban lévő (átlagosan 11%), és az exportáló vállalatok (átlagosan 11%). A 10 fő alatti és a nem exportáló vállalatok esetén az árbevétel-növekedés várt mértéke az átlagosnál magasabb (a mikrovállalkozásoknál átlagosan 28%, a nem exportáló vállalatoknál átlagosan 20%). Hasonlóan a 2021-re vonatkozó becsült értékekhez a 2022-es magas várakozások bizonytalan képet mutatnak.

⁵ 635 cég (77 százaléka) becsülte meg a 2022-es árbevételük növekedésének százalékos mértékét.

3.2. táblázat: 2022-es várható éves árbevétel növekedésének mértéke 2021-hez képest azon vállalkozások körében, amelyek árbevétel növekedésre számítanak, százalékok átlaga

	N	Átlag	Szórás
Teljes minta	635	15	25
10 fő alatt	221	28	56
10–49 fő között	194	16	19
50–249 fő között	148	14	15
250 fő felett	72*	11	8
ipar	181	11	9
építőipar	67*	23	35
kereskedelem	119	12	10
egyéb szolgáltatás	267	19	36
tisztán hazai tulajdon	534	17	30
külföldi (rész)tulajdon	94*	11	11
nem exportáló	365	20	30
exportáló	259	11	11

Forrás: GVI 2021

Megjegyzés: *100 alatti alacsony elemszám; **50 alatti nagyon alacsony elemszám

2022-re vonatkozóan a cégek 34%-a (a mintában 236 vállalkozó) mondta azt, hogy várhatóan csökkeni fog az árbevétele 2021-hez képest, ezen cégek összességében átlagosan 23%-os csökkenésre számítanak.⁶

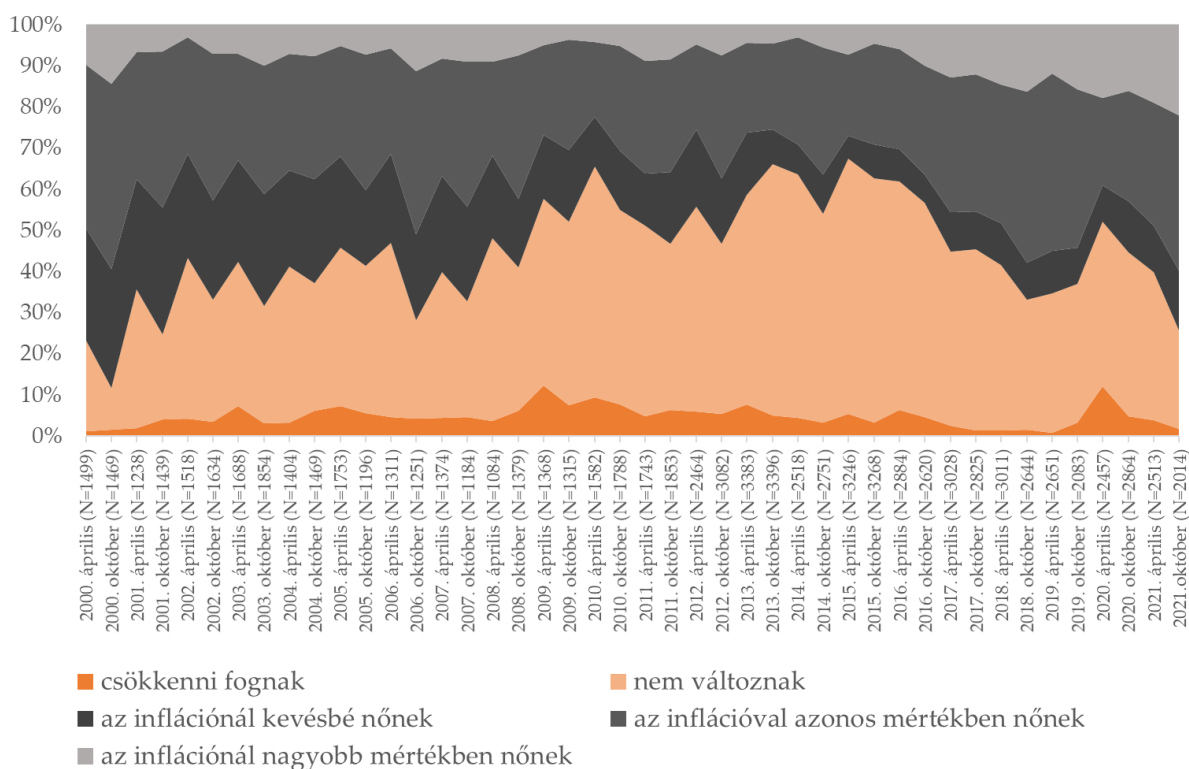
⁶ Az árbevétel csökkenés mértékére vonatkozóan 170 cég válaszolt. A létszámkategória, ágazat, tulajdonszerkezet, exporttevékenység és árbevétel szerinti bontásban az elemszámok nagyon alacsonyak (<50), így ezek szerint részletes elemzésre nem volt lehetőség.

Belföldi értékesítési árak és exportárak várható alakulása a következő félévben

A vállalkozások üzleti helyzetét jelzik az értékesítési árakkal kapcsolatos várakozások is. A GVI féléves konjunktúrakutatásának két évtizede állandó eleme a hazai vállalkozók belföldi és külföldi értékesítési árak várható alakulásával kapcsolatos percepcióinak a felmérése.

2018 októberétől előbb kis mértékben, majd 2020 tavaszán jelentősen nőtt azon cégeknek az aránya, amelyek nem vártak árnövekedést (34%, 35%, 37%, 52%), az arányuk 2020 őszére már mérséklődött (45%), és a csökkenés 2021 tavaszán (40%) folytatódott. 2021. októberére azonban jelentősen lecsökkent azoknak a vállalkozásoknak az aránya, amelyek nem számítanak a belföldi értékesítési árak növekedésére (26%). A válaszadók 74%-a gondolta úgy, hogy nőni fognak az értékesítési árak, 14 százalékponttal többen, mint 2021 áprilisában és 19 százalékponttal többen, mint egy évvel ezelőtt. A vállalkozók 38%-a számít arra, hogy az inflációval azonos mértékben fognak nőni a cég értékesítési árak. 22%-uk szerint az inflációnál nagyobb mértékű lesz a belföldi értékesítési árak növekedése, ami a vizsgálat története során a legmagasabb értéket jelenti.

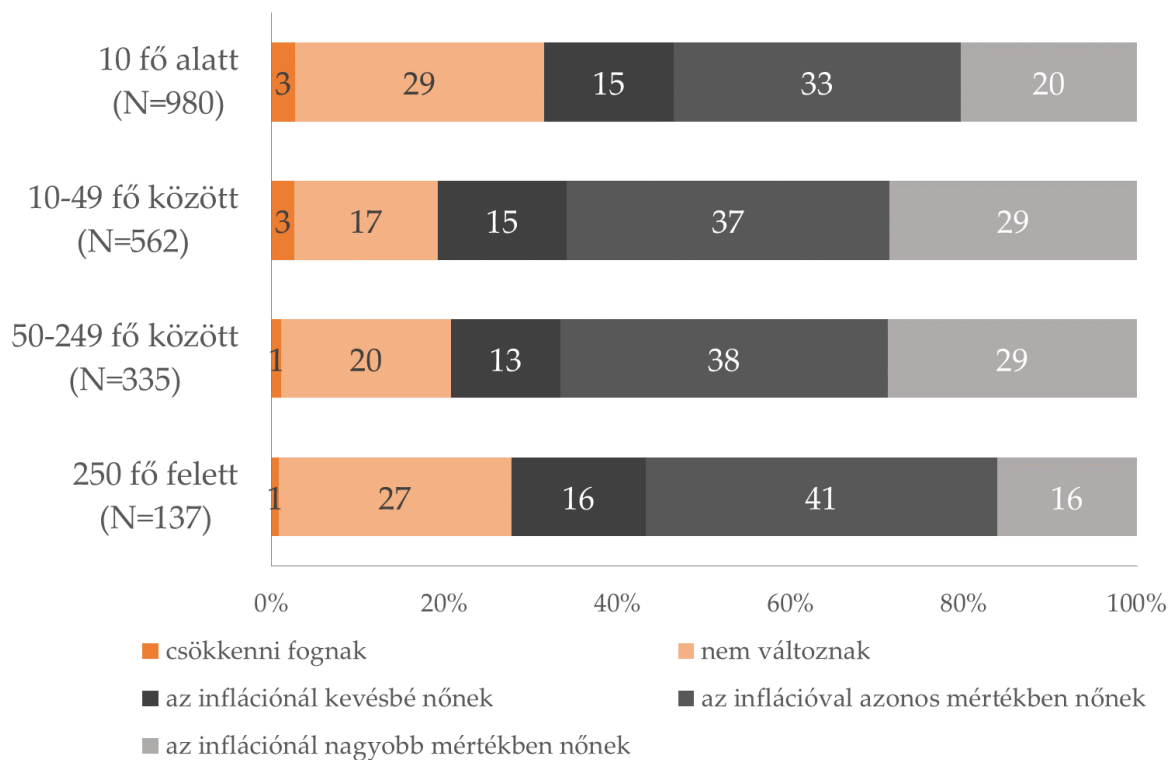
4.1. ábra: A hazai vállalkozások percepciója a belföldi értékesítési árak következő félévben várható alakulásáról 2000. április és 2021. október között, százalék

Forrás: GVI 2000–2021

A 10 fő alatti és a 250 fő feletti vállalkozások számolnak leggyakrabban stagnáló árakkal (29, illetve 27%), és körükben a középvállalkozásokhoz viszonyítva alacsonyabb az a várakozás, hogy a következő 6 hónapban az inflációnál nagyobb mértékben fogják növelni a belföldi áraikat (20 és 16%). A 10–49 fő közötti és az 50–249 fő közötti cégek várakozásai hasonlóan alakulnak, négyötödük a belföldi értékesítési árak növekedésére számít. Emellett a mikro- és nagyvállalatoknál nagyobb arányban jelezték azt, hogy az inflációnál nagyobb mértékben fognak nőni a belföldi értékesítési árak (29–29%).

4.2. ábra: A hazai vállalkozások percepciója a belföldi értékesítési árak következő félévben várható alakulásáról 2021 októberében, létszámkategóriák szerint, százalék

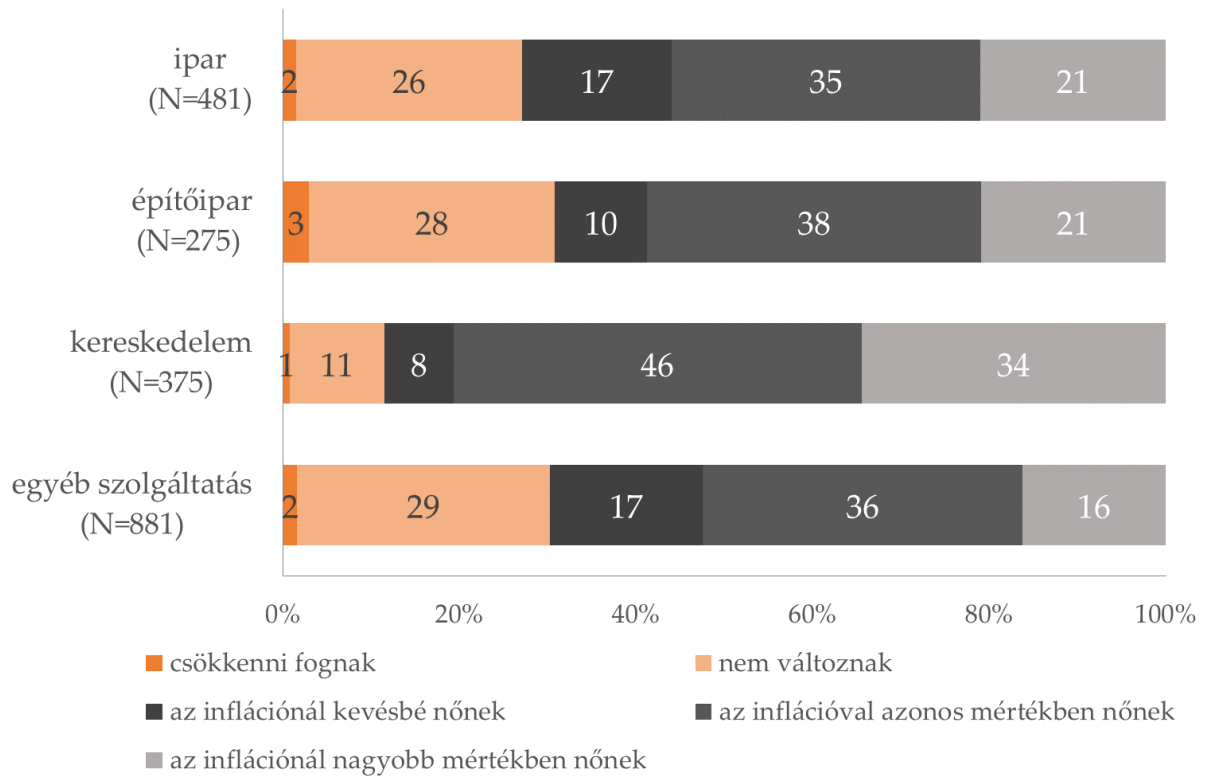

Forrás: GVI 2021

A kereskedelemben dolgozó vállalatok számítanak legnagyobb arányban a belföldi értékesítési árak növekedésére (89%), legnagyobb részük az inflációval azonos mértékű áremelkedést tart valószínűnek (46%), 34%-uk szerint pedig az inflációnál is nagyobb mértékű növekedés várható. Az ipar, az építőipar és a szolgáltatások területén tevékenykedő vállalatok körülbelül 70%-a kalkulál a belföldi árak növekedésével. Az ipari és a szolgáltató cégek a kereskedelmi és az építőipari vállalkozásokhoz viszonyítva nagyobb arányban számítanak arra, hogy az árak az infláció mértékénél kevésbé fognak nőni (17–17%).

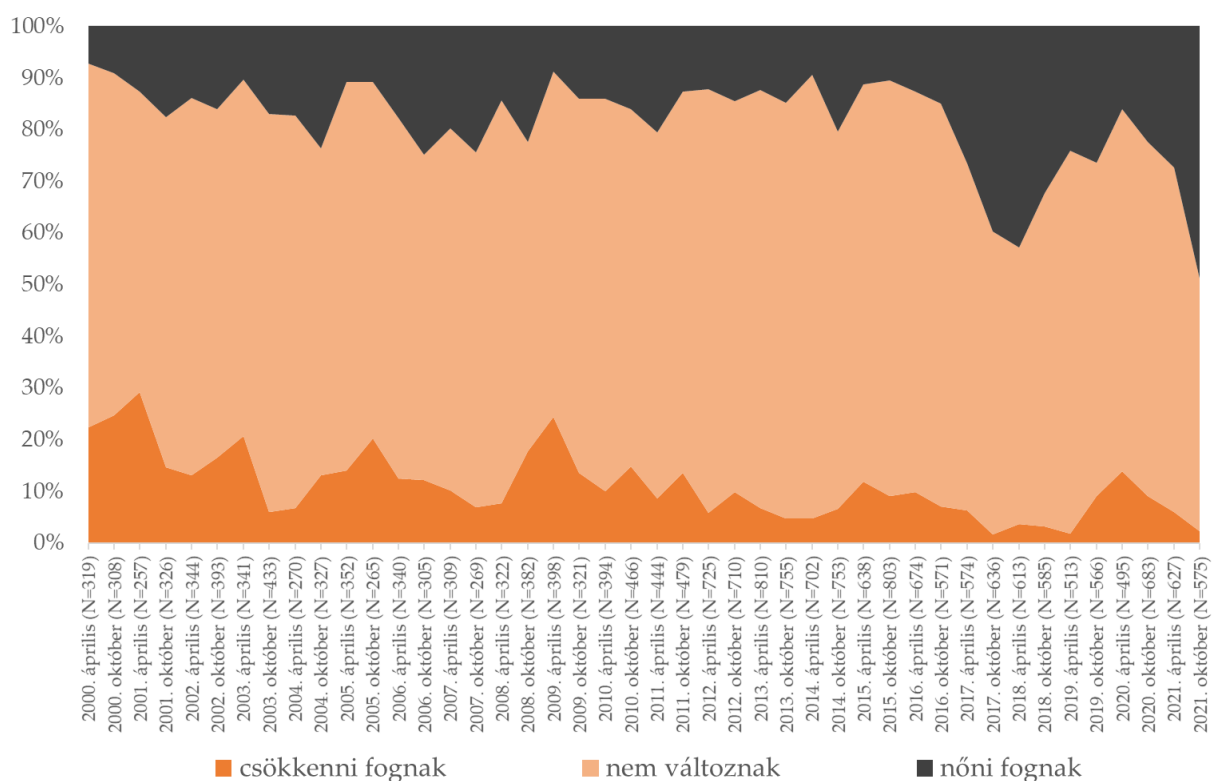
4.3. ábra: A hazai vállalkozások percepciója a belföldi értékesítési árak következő félévben várható alakulásáról 2021 októberében, ágazatok szerint, százalék

Forrás: GVI 2021

Az exporttevékenységet végző vállalkozások körében a konjunktúravizsgálat keretében rendszeresen érdeklődünk a cégek exportáraikkal kapcsolatos várakozásairól is. 2021 októberében a válaszadók 2%-a vélekedett úgy, hogy csökkenni fognak a külföldi értékesítési áraik (exportáraik) a következő félévben – arányuk tavaly áprilisban még 14% volt. Idén ősszel az exportáló cégek 49%-a számít arra, hogy a következő fél évben a külföldi értékesítési árak nem fognak változni, ami a vizsgált történetben legalacsonyabb érték. A válaszadók 49%-a ítélte meg úgy, hogy nőni fognak az export árak, ez a vizsgált történetben az emelkedés legmagasabb értéke.

4.4. ábra: Az exporttevékenységet folytató hazai vállalkozások percepciója a külföldi értékesítési áraik (exportáraik) következő félévben várható alakulásáról 2000. április és 2021. október között, százalék

Forrás: GVI 2000–2021